Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Współczesne społeczeństwo polskie - ćwiczenia (Ćw. audytoryjne), PG_00176559		
Kierunek studiów	Socjologia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2027 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2027/2028
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS	3.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca			
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	prof. dr hab. Cezary Obracht-Prondzyński	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	0.0	45.0	75

Cel przedmiotu
Zapoznanie z podstawowymi socjologicznymi pojęciami i procesami w oparciu o przykłady płynące z analizy polskiego społeczeństwa Zwrócenie uwagi na zjawiska społeczne występujące w Polsce i opisanie ich specyfiki Przybliżenie socjologicznej analizy zjawisk społecznych Kształcenie umiejętności samodzielnego formułowania pytań socjologicznych oraz poszukiwania na nie odpowiedzi Kształtowanie umiejętności budowania wypowiedzi i argumentacji: w pracy pisemnej i w dyskusji

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SOCL3_W03] Zna i rozumie w zaawansowany sposób relacje między strukturami i instytucjami społecznymi mikro i makro, w skali krajowej i międzynarodowej w dziedzinie życia prywatnego, pracy, polityki, społeczeństwa obywatelskiego i in.	Posiadanie wiedzy o relacjach między strukturami społecznymi i instytucjami w Polsce	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SW5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_W02] Ma zaawansowaną wiedzę o różnych rodzajach struktur społecznych i instytucji takich jak państwo, naród, klasy i warstwy społeczne, grupa etniczna, społeczność lokalna, grupa społeczna, rodzina, partia polityczna, przedsiębiorstwo, zna różnice w zasadach funkcjonowania organizacji społecznych, publicznych i komercyjnych.	Posiadanie wiedzy o podstawowych strukturach społecznych i instytucjach obecnych w życiu współczesnego społeczeństwa polskiego	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SW5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_U09] Potrafi przygotować pracę pisemną w zakresie socjologii w języku polskim i angielskim z zachowaniem reguł formalnych tekstu naukowego, wykorzystując podstawowe ujęcia teoretyczne i różne źródła wiedzy o społeczeństwie.	Posiadanie umiejętności napisania pracy na określony temat dotyczący polskiego społeczeństwa	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_W08] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu charakter i kierunki najważniejszych zmian w zakresie struktur i instytucji społecznych oraz ich elementów, ma wiedzę o przyczynach, przebiegu i konsekwencjach tych zmian w skali mikro- i makrospołecznej oraz w skali globalnej.	Posiadanie wiedzy o podstawowych zjawiskach i procesach właściwych dla społeczeństwa polskiego	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SW5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_U01] Potrafi interpretować zjawiska społeczne wykorzystując pojęcia z zakresu socjologii i wyobraźnię socjologiczną.	Posiadanie umiejętności interpretowania procesów społecznych zachodzących we współczesnym społeczeństwie polskim	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_U02] Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu różnych nurtów socjologii i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych.	Posiadanie umiejętności analizy wyników badań i sondaży społecznych	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_U03] Potrafi analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych.	Posiadanie umiejętności korzystania z danych empirycznych opisujących polskie społeczeństwo Posiadanie umiejętności wnioskowania na podstawie danych empirycznych	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU5] realizacja zadania problemowego
	[SOCL3_K04] Jest gotów uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności.	Posiadanie umiejętność korzystania ze źródeł, które dostarczają wiedzy o polskim społeczeństwie	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK5] realizacja zadania problemowego

Treści przedmiotu	**Polskie społeczeństwo w kontekście zachowań wyborczych i politycznych** Młodzież. Zaangażowani obywatele czy mieszkańcy swojej bańki? System wartości społeczeństwa polskiego. Porównanie dominujących wartości i postaw społecznych w okresu PRL i III RP. Patriotyzm. Różne podejścia do patriotyzmu. Patriotyzm czasu pokoju a patriotyzm czasu wojny. Religijność. Charakter religijności Polek i Polaków. Stosunek do Kościoła. **Wybrane relacje społeczne w polskim społeczeństwie** Zmiany modelu rodziny. Spadek poziomu dzietności. Wzrost liczby rozwodów. Przyszłość życia rodzinnego. Postawy młodych. Młodzież. Przejście od dzieciństwa do dorosłości. Opuszczenie domu rodzinnego. Perspektywy na rynku pracy. Stosunek do obcości i inności. Migracje i uchodźcy. Akceptacja mniejszości. Postawy w stosunku do osób LGBT. **Zagadnienia związane z kulturą** Kultura a stratyfikacja społeczna. Gusty muzyczne Polaków. Elitaryzm w kulturze. Rola autorytetów. Czytelnictwo w Polsce. Uczestnictwo w kulturze. Indywidualizacja przekazu. Bańki kultury. **Przemiany polskich miast** Struktura osadnicza. Wewnętrzne migracje. Miasta dobre do życia. Formy zamieszkiwania. Osiedla zamknięte. Blokowiska. Przedmieścia. Transformacja polskiego mieszczaństwa. Miejska tożsamość. Samorządność. Prawo do miasta.
Wymagania wstępne i dodatkowe	Podstawowa wiedza z zakresu współczesnej historii Polski z akcentem na życie publiczne i problemy społeczne. Ogólna orientacja w zakresie zjawisk społecznych i ich charakterystyki w odniesieniu do polskiego społeczeństwa.
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Obecność na zajęciach	0.0%	20.0%
Prace pisemne	0.0%	50.0%
Aktywność	0.0%	30.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Lista lektur jest aktualizowana w zależności od zmieniających się zjawisk i procesów zachodzących w społeczeństwie polskim. **Polskie społeczeństwo w kontekście zachowań wyborczych i politycznych** Młodzież. Zaangażowani obywatele czy mieszkańcy swojej bańki? Bodziony J., Możecie już odczepić się od młodych. Bez nich PiS rządziłoby dalej, Kultura Liberalna 2023. System wartości społeczeństwa polskiego. Porównanie dominujących wartości i postaw społecznych w okresu PRL i III RP. Nowak S., System wartości społeczeństwa polskiego, Studia Socjologiczne, 4 (75) 1979. Patriotyzm. Różne podejścia do patriotyzmu. Patriotyzm czasu pokoju a patriotyzm czasu wojny. Napiórkowski M., Turbopatriotyzm, Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2019. Religijność. Charakter religijności Polek i Polaków. Stosunek do Kościoła. Podgórska J., Spróchniały krzyż, Wielka Litera, Warszawa 2019. **Relacje społeczne** Zmiany modelu rodziny. Spadek poziomu dzietności. Wzrost liczby rozwodów. Przyszłość życia rodzinnego. Postawy młodych. Bendyk E., Pawlak M., Jaka rodzina jest normalna, Polityka 38.2019 (3228). Młodzież. Przejście od dzieciństwa do dorosłości. Opuszczenie domu rodzinnego. Perspektywy na rynku pracy. Pawłowska D., Polacy jeszcze nigdy nie wyprowadzali się z domu w tak późnym wieku, biqdata.pl Stosunek do obcości i inności. Migracje i uchodźcy. Akceptacja mniejszości. Postawy w stosunku do osób LGBT. Szołucha S. Sytuacja osób LGBT od Malty po Turcję. W Polsce najgorzej w całej Unii, biqdata.pl **Kultura**

		Kultura a stratyfikacja społeczna. Gusty muzyczne Polaków. Przybysz D., Wyrzykowska K., Zawadzka K., Rock i disco polo na jednej playliście? Gusty muzyczne Polaków, Cyklicznik. Przegląd Naukowy IFiS PAN, 2021 (1) Elitaryzm w kulturze. Rola autorytetów. Czytelnictwo w Polsce. Chaciński B., Żelazińska A., Samotność noblistki, Polityka 33.2022 (3376). Uczestnictwo w kulturze. Indywidualizacja przekazu. Bańki kultury. Pęczak M., Kres mas, Polityka 42.2021 (3334). **Miasto** Struktura osadnicza. Wewnętrzne migracje. Dobre miasta do życia. Pawłowska D., Miasta szczęśliwe w Polsce, biqdata.pl Formy zamieszkiwania. Osiedla zamknięte. Blokowiska. Przedmieścia. Matys M., Waćpan, co jest sobą zaćpan, Gazeta Wyborcza Magazyn Świąteczny, 14.03.2015. Transformacja polskiego mieszczaństwa. Miejska tożsamość. Samorządność. Prawo do miasta. Bendyk E., Polacy mniej narodowi, bardziej miastowi, Polityka 9.2019 (3200)

	Uzupełniająca lista lektur	Bachórz A. i inni, Kulturalna hierarchia: nowe dystynkcje i powinności w kulturze a stratyfikacja społeczna, Instytut Kultury Miejskiej, Gdańsk 2016. Bendyk E., W Polsce, czyli wszędzie. Rzecz o upadku i przyszłości świata, Polityka, Warszawa 2020. Bilewicz M., Traumaland. Polacy w cieniu przeszłości, Mando, Kraków 2024. Domański H., Czy są w Polsce klasy społeczne, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2015. Drozdowski R., Fatyga B., Filiciak M., Krajewski M., Szlendak T., Praktyki kulturalne Polaków, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2014. Giza A., Sikorska M. (red.), Współczesne społeczeństwo polskie, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012. Marody M (red.), Wymiary życia społecznego. Polska na przełomie XX i XXI wieku, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2007. Sadura P. i Sierakowski S., Społeczeństwo populistów, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2023. Świda-Ziemba H., Młodzież PRL. Portrety pokoleń w kontekście historii, Wydawnictwo Literackie, Warszawa, 2010. Wasilewski J. (red.), Współczesne społeczeństwo polskie, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2006. Ziółkowski M., Teoria socjologiczna a transformacja społeczeństwa polskiego, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2015.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Dlaczego pozycja Kościoła Katolickiego w Polsce jest tak silna? Jakie są najważniejsze przyczyny odchodzenia młodych ludzi od Kościoła i religii we współczesnej Polsce? Jak może wyglądać przyszłość Kościoła Katolickiego w Polsce?	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.